

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๓๒/๒๕๖๖

วันที่ ๒๓ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

ศาลฎีกา

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ชัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งความเห็นในคดีหมายเลขดำที่ คร คม ๔๐ - ๔๔/๒๕๖๕ คดีหมายเลขแดงที่ คร คม
๔๐๑๐ - ๔๐๑๔/๒๕๖๖ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตาม
หนังสือส่งความเห็นของศาลฎีกาและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการจังหวัดระนอง เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายภัทรศักดิ์หรือโอ แสงทัง กับพวกรวม ๖ คน
เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดระนอง ในความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
ความผิดต่อเสรีภาพ อั้งยี ซ่องโจร ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วม
ในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ศาลจังหวัดระนองพิพากษาว่า
จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ มีความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง
ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ และจำเลยที่ ๖ มีความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง
พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ อีกกระทงหนึ่ง

- ๒ -

เป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๑ ในความผิดฐานร่วมกันนำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร และในความผิดฐาน รู้ว่าคนต่างด้าวใดเข้ามาในราชอาณาจักร ให้เข้าพักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ คนต่างด้าวนั้นพ้นจากการจับกุม คินรยนต์กระเบและโทรศัพท์มือถือของกลางแก่เจ้าของ ยกฟ้องจำเลย ที่ ๑ ทุกข้อกล่าวหา สำหรับข้อหาอื่นของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ นอกจากนี้ให้ยก และยกคำขอให้จำเลย ทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย โจทก์และจำเลยที่ ๓ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ำมนุษย์พิพากษาแก่เป็นว่า ให้รับโทรศัพท์มือถือของกลาง นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตาม คำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ฎีกาโดยอัยการสูงสุดรับรองในฎีกาว่าคดีเป็นปัญหาสำคัญมีเหตุอันควร ที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัยตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ เพื่อศาลฎีกาพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ในความผิดฐานร่วมกันนำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามา ในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ในความผิดฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติและร่วมกันเป็นอั้งยี่ และขอให้ศาลฎีกามีคำพิพากษาปรับรยนต์กระเบของกลาง

ศาลฎีกาเห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ที่บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งอัยการสูงสุดได้มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในฎีกา ของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลฎีกา รับฎีกาโดยไม่ต้องแสดงเหตุผลใด ๆ แตกต่างจากการรับฎีกาของจำเลย การกำหนดให้ศาลฎีการับฎีกา ของพนักงานอัยการโจทก์โดยไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นประการอื่นได้ ทำให้หลักประกันสิทธิฎีกา ของคู่ความระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยได้รับการคุ้มครองที่แตกต่างกัน ไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องสถานะของบุคคล ขัดต่อหลักความเสมอภาค ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ซึ่งศาลฎีกาจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งความเห็นดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง และให้โจทก์ยื่นคำแถลงประกอบการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ

โจทก์ยื่นคำแถลงคัดค้านว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ บัญญัติให้อัยการสูงสุดใช้อำนาจพิจารณารับรองฎีกาในคดีค้ำมนุษย์ เนื่องจากองค์กรอัยการ

เป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญ อัยการสูงสุดในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดผู้ใช้อำนาจรัฐ เป็นผู้พิจารณา
กลั่นกรองว่าคดีมีปัญหาสำคัญอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัยหรือไม่ โดยมีพนักงานอัยการที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้พิจารณากลั่นกรองสำนวนคดี ตลอดจนเสนอความเห็นประกอบการพิจารณา
สิ่งคดีของอัยการสูงสุด เป็นการอำนวยความสะดวกธรรมชาติธรรมทางอาญา และดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ
ในฐานะองค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐในคดีค้ำมนุษย์ กรณีไม่แตกต่างจากที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจแก่องค์กร
ผู้พิพากษาที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งในการพิจารณาวินิจฉัยว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกา
ควรวินิจฉัยหรือไม่ ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง
ให้อำนาจรับรองฎีกาของอัยการสูงสุดตามบทบัญญัติดังกล่าวมิใช่เป็นการกระทำในฐานะเป็นปัจเจกบุคคล
หรือเอกชนในฐานะคู่ความในคดี แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การตามรัฐธรรมนูญตามที่กฎหมาย
ให้อำนาจไว้ เทียบเคียงได้กับการที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ บัญญัติให้
ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ศาลไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แม้จะเป็นการปฏิบัติต่อฟ้อง
ของโจทก์ที่เป็นราษฎรแตกต่างจากพนักงานอัยการ ก็ไม่ถือว่าเป็นกรณีที่ทำให้หลักประกันสิทธิในการฟ้อง
คดีอาญาของราษฎรกับพนักงานอัยการได้รับการคุ้มครองที่แตกต่างกัน หรือเป็นการเลือกปฏิบัติ
โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่ขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ และการบัญญัติให้ศาลฎีกา
รับฎีกาที่อัยการสูงสุดรับรองโดยไม่ต้องแสดงเหตุสำคัญและไม่ต้องใช้ดุลพินิจว่าจะรับไว้หรือไม่ เนื่องจาก
คำฟ้องฎีกาได้แสดงข้อโต้แย้งคำพิพากษาศาลอุทธรณ์พร้อมเหตุผลและหลักกฎหมาย หากต้องยื่นคำร้อง
ขออนุญาตฎีกาและต้องแสดงเหตุสำคัญอีก ย่อมเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ซับซ้อนขัดต่อเจตนารมณ์
ของกฎหมายที่หลดขั้นตอนเพื่อให้ดำเนินคดีไปโดยรวดเร็ว การเสนอคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาของพนักงานอัยการ
เป็นกระบวนการขอให้ศาลฎีกาทบทวนคำวินิจฉัยเพื่อให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรมยิ่งขึ้นในการอำนวย
ความยุติธรรม

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือ
ส่งความเห็นของศาลฎีกาไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า
ศาลฎีกาส่งความเห็นเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์
พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ หรือไม่ บทบัญญัติดังกล่าว
เป็นบทบัญญัติที่ศาลฎีกาจะใช้บังคับแก่คดี เมื่อศาลฎีกาส่งความเห็นพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติ

- ๔ -

ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาให้นำพยานเอกสารที่ได้จากการไต่สวนในคดีเรื่องพิจารณาที่ ๙/๒๕๖๕ (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๒/๒๕๖๕) มารวมสำนวนเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาล ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. เลขาธิการวุฒิสภา จัดส่งสำเนาบันทนาการประชุมและรายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๙ และครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๙ สำเนาบันทนาการประชุมและรายงานการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. และสำเนารายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดส่งสำเนาร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๓๔/๒๕๕๙) สำเนาบันทกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๓๔/๒๕๕๙) สำเนาบันทกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๓๔/๒๕๕๙) และสำเนารายงานการประชุมสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙

๓. อัยการสูงสุด จัดทำความเห็นทำนองเดียวกับคำแถลงความเห็นคัดค้านโดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า คดีที่อัยการสูงสุดรับรองให้ภูิกานั้น เป็นคดีที่ต้องห้ามมิให้ภูิกาทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และเป็นคดีที่ศาลพิพากษายกฟ้องหรือลงโทษไม่เต็มตามฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอันควรขึ้นสู่ศาลฎีกา การให้อัยการสูงสุดพิจารณารับรองภูิกาเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจตุลาการโดยองค์กรอัยการ หากองค์กรอัยการจะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตภูิกาต่อศาลก็จะทำให้อำนาจการตรวจสอบและถ่วงดุลตามหลักการปกครองอำนาจอธิปไตยสูญหายไปไม่มีผลใช้บังคับได้โดยปริยาย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาหนังสือส่งความเห็นของศาลฎีกา ความเห็นและข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า ศาลฎีกาไม่ได้แสดงผลประกอบความเห็นฯ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

- ๕ -

วรรคสอง วรรคสี่ และวรรคห้า อย่างไรก็ตาม จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้ และเห็นว่าคดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้”

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๙ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่า โดยที่การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นปัญหาที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชน เป็นอันตรายต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ หากไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน นอกจากจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และความมั่นคงของรัฐแล้ว ยังส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางทั้งในระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศอีกด้วย ดังนั้น เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการคุ้มครองผู้บริโภคดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและคดีความที่เกี่ยวข้องทั้งหลายได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างรวดเร็วและเป็นธรรมสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภคขึ้น มาตรา ๔๕ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งอัยการสูงสุดได้มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลฎีการับฎีกา” เพื่อให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ลั่นกรองว่าคดีใดเป็นปัญหาสำคัญอันเป็นเหตุอันควรให้ศาลฎีกาได้วินิจฉัย

ความเห็นของศาลฎีกาที่ว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งอัยการสูงสุดได้มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและ

- ๖ -

ให้ศาลฎีการับฎีกาโดยไม่ต้องแสดงเหตุผลใด ๆ แตกต่างจากการรับฎีกาของจำเลย การกำหนดให้ศาลฎีกา
รับฎีกาของพนักงานอัยการโจทก์โดยไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นประการอื่นได้ ทำให้หลักประกันสิทธิ
ฎีกาของคู่ความระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยได้รับการคุ้มครองที่แตกต่างกัน ไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง
ตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งความแตกต่าง
ในเรื่องสถานะของบุคคล ขัดต่อหลักความเสมอภาค ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง
และวรรคสาม นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕
วรรคสี่ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๔ ฎีกา ซึ่งเป็นการพิจารณาตรวจสอบคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์
แผนกคดีค้ามนุษย์ อันเป็นหลักประกันสิทธิของคู่ความในคดีที่ได้รับการคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของ
กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้
มีการพิจารณาเพียงสองชั้นศาลเพื่อให้คู่ความได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม
เมื่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นประการใด คำพิพากษาหรือคำสั่ง
ของศาลย่อมเป็นที่สุด สำหรับการฎีกาของคู่ความในคดี กฎหมายบัญญัติรับรองไว้ในมาตรา ๔๓
ถึงมาตรา ๔๗ โดยนาระบบอนุญาตมาใช้บังคับกับการฎีกาคดีค้ามนุษย์ ซึ่งมีความแตกต่างจากระบบสิทธิฎีกา
ที่กำหนดให้การฎีกาเป็นสิทธิของคู่ความที่ไม่ต้องขออนุญาตต่อศาลฎีกา มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้
การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์ ให้ผู้ฎีกายื่นคำร้องแสดงเหตุที่ศาลฎีกา
ควรรับฎีกาไว้พิจารณาตามมาตรา ๔๕ พร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ในคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์
แผนกคดีค้ามนุษย์ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจรับฎีกาตามมาตรา ๔๓
ไว้พิจารณาได้ เมื่อเห็นว่าปัญหาตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย โดยวรรคสอง บัญญัติให้
ปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงกรณีดังต่อไปนี้ (๑) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ
(๒) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกัน
หรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกา (๓) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์
แผนกคดีค้ามนุษย์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกามาก่อน
(๔) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์ขัดกับคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุด
ของศาลอื่น (๕) เพื่อเป็นการพัฒนาการตีความกฎหมาย (๖) เมื่อจำเลยต้องคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์

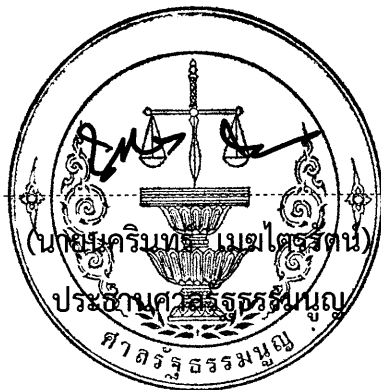
แผนกคดีคุ้มครองผู้บริโภค หรือจำคุกตลอดชีวิต (๗) เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว อาจมีผลเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีคุ้มครองผู้บริโภค และ (๘) ปัญหาสำคัญอื่นตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดให้คู่ความในคดีคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งประสงค์จะฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีคุ้มครองผู้บริโภคต้องขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกา และให้อำนาจศาลฎีกาในการพิจารณาและวินิจฉัยว่าจะรับหรือไม่รับฎีกาเรื่องใดไว้พิจารณา โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาว่าปัญหาตามฎีกานั้น ต้องเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัยหรือไม่ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ถือเป็นกรอบในการใช้ดุลพินิจของศาลฎีกาให้สามารถสั่งคำร้องขอฎีกาและกลั่นกรองคดีที่เป็นสาระสำคัญอันควรแก่การวินิจฉัยของศาลฎีกาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐานเดียวกัน และทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรมกับทุกฝ่าย แม้ว่าบทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคสี่ จะมีความมุ่งหมายให้อัยการสูงสุดเป็นผู้กลั่นกรองว่าคดีใดเป็นปัญหาสำคัญอันควรให้ศาลฎีกาได้วินิจฉัย แต่ในการพิจารณาคดีพนักงานอัยการถือเป็นคู่ความฝ่ายหนึ่ง เมื่อคดีคุ้มครองผู้บริโภคถึงที่สุดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีคุ้มครองผู้บริโภคแล้ว การฎีกาคู่ความควรมีสติพินิจอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาตโดยให้อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลฎีกาว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัยหรือไม่ การที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ กำหนดให้อัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งอัยการสูงสุดได้มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้อำนาจวินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลฎีกาได้รับฎีกา เป็นการบัญญัติให้อัยการสูงสุดรวมไปถึงพนักงานอัยการที่อัยการสูงสุดได้มอบหมายมีอำนาจรับรองฎีกาของฝ่ายโจทก์แต่เพียงฝ่ายเดียวโดยไม่ต้องขออนุญาตต่อศาลฎีกา แต่กระบวนการพิจารณาของศาลนั้น พนักงานอัยการโจทก์เป็นคู่ความฝ่ายหนึ่งซึ่งมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับราษฎรที่เป็นจำเลยอย่างเสมอกัน สมควรที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาด้วยวิธีการเดียวกันและได้รับการพิจารณาวินิจฉัยว่าจะรับฎีกาหรือไม่โดยศาลฎีกาเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายก็ตาม ศาลมีหน้าที่อำนวยความยุติธรรมให้แก่คู่ความทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดดุลยภาพ เสมอภาค และเป็นธรรม ประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคสี่ ไม่ได้กำหนดกรอบดุลพินิจในการรับรองให้ฎีกาไว้ดังเช่น การพิจารณาอนุญาตฎีกาขององค์คณะผู้พิพากษาที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ส่งผลให้อัยการสูงสุดสามารถใช้ดุลพินิจรับรองให้พนักงานอัยการฎีกาได้นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง

- ๘ -

ทำให้การนำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาของพนักงานอัยการแตกต่างไปจากของจำเลย เนื่องจากศาลฎีกาต้องรับฎีกาของพนักงานอัยการโดยไม่อาจวินิจฉัยเป็นประการอื่น เมื่อสาระสำคัญของบทบัญญัติดังกล่าวคือการฎีกาที่กำหนดให้เรื่องใดเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรรับไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ตามระบบอนุญาตเป็นอำนาจของศาลฎีกาในการพิจารณาวินิจฉัย ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดี คำนุชย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ บัญญัติหลักเกณฑ์ในการฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยไว้แตกต่างกัน และกำหนดให้ศาลฎีการับฎีกาของพนักงานอัยการโดยไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นประการอื่น ย่อมทำให้หลักประกันสิทธิในการฎีกาของคู่ความในคดี คำนุชย์ระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยแตกต่างกัน ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ขัดต่อหลักความเสมอภาค จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดี คำนุชย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และกำหนดคำบังคับให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

- ๙ -

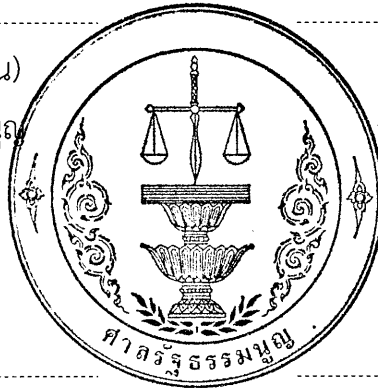
(คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๗)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนถดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ